

ANKETA

Zaprte delniških knjig nima smisla

Ali podpirate omejitve dostopa do podatkov iz delniških knjig, do katerih bi lahko po novem dostopali le delničarji, Banka Slovenije, ATVP in drugi državni organi, in ne več morebitni vlagatelji?

Ani Klemenčič, GBD: »Sem zagovornica javnih delniških knjig, saj tajne oziroma zaprte

delniške knjige povečujejo možnost zlorab in zadeve v smislu preglednosti ne napredujejo. Najbrž koga moti, da lahko skoraj vsak pogleda, kdo je lastnik katere družbe, res je tudi, da so v tujini v delniških knjigah ponavadi skrbniške banke in se res ne vidi, kdo je v ozadju. Tudi pri nas se kaže težnja po tem, da si nekje od zadaj, za neko institucijo, saj potem nisi tarča različnih lestvic (najbogatejših, kdo je kaj kupil, prodal). Menim, da je zdaj to precej pozno spreminjati. Če pa bodo imeli samo nekateri dostop do tega, bo spet obstajala možnost zlorab. Če samo nekdo ve, kdo kupuje neki papir, je to lahko zelo vredna informacija; to ni pošteno. Sem proti takšnim 'insajderskim' zaslužkom.«

Jani Soršak, odvetnik: »Sem

proti omejitvi dostopa. Za odvetnika je zelo praktično,

da lahko svojim strankam da hitro in točno informacijo o delniški sestavi družbe. Ne vem, kakšne bi bile slabe posledice odprtja delniških knjig, zato se sprašujem, kaj je sploh namen omejevanja dostopa. Absolutna dostopnost delniških knjig je prav gotovo pripomogla k razkrivanju tistih, ki so delovali usklajeno, zlorabljali zakone ... Ker je pač javnost na to opozarjala, na primer manjšinski delničarji. Fantje so postali malo bolj previdni. Poleg tega bi bilo to diskriminatorno do družb z omejeno odgovornostjo.«

Matej Lahovnik, ekonomist: »Takšnemu predlogu nasprotujem in mislim, da gre

za velik strokovni spodrsrlaj uradnikov. Pričakujem, da bo vlada takšen predlog zavrnila, saj bi bil slaba novica za male delničarje in tiste, ki si prizadevajo za preglednost, in dobra novica za tiste, ki se želijo skrivati. Omejitve dostopa bi pomenila, da je še manjša verjetnost, da se razkrijejo različne mrežne lastniške povezave. Mislim, da gre za

strokovni spodrsrlaj, in če vlada tega ne bo zavrnila, je vprašanje, kaj je zadaj. Jasno je, da bomo, če se bo omejila dostopnost javnosti do vpogleda v delniške knjige, spet naredili korak v napačno smer, kar zadeva pregledno lastništvo in pregledno gospodarstvo.«

Andrej Šketa, Ljubljanska borza:

»Podpiramo vse rešitve, ki so mednarodno

primerljive. V tujini ni običajno, da bi bili razkriti vsi, tudi najmanjši delničarji posamezne delniške družbe. Predlagamo, da se področje uredi mednarodno povsem primerljivo in da se slovenskim borzno-posredniškim hišam in bankam omogoči, da delnice državljanov Slovenije lahko vodijo na skrbniških (fiduciarnih) računih. Pravno stanje in zaščita sta različna glede na to, ali si v KDD ali na fiduciarnem računu, vendar pa je to odločitev vsakega investitorja. Izjema bi lahko bili kvalificirani deleži nad pet odstotkov, kjer bi bilo potrebno razkritje v delniških knjigah.«

Kristjan Verbič, VZMD:

»Vprašanje je precej kompleksno, z

njim smo se srečali že v letu 2006, ko je takratno finančno ministrstvo predlagalo spremembo zakona, da bi se delniške knjige zaprle. Menimo, da imajo javne delniške knjige več pozitivnih učinkov. Sploh glede na okoliščine, vezane na način lastninjenja v Sloveniji, prek certifikatov in na drugi strani vse tiste pojave, kar jih je to povzročilo. Zadeva seveda zahteva premislek in proučitev tudi z vidika ureditve, kakršna je ta hip, saj ima določene pomanjkljivosti, predvsem vezane na vlogo na KDD – njihove storitve so predrage in ne ustrezajo potrebam. Menimo, da bi bilo vsekakor treba s tem povezane stvari izboljšati.«

Dušan Mramor, ekonomist: »Že pred časom smo zagovarjali javni dostop in takrat menili, da

je ta boljši kot zaprti. Ima pa tudi ta svoje slabosti, žal pa se s tem nisem veliko ukvarjal. Razmere so se seveda spremenile, zaprtje pa ima lahko velik vpliv, saj ni določenega dostopa in se lahko omejujejo določene aktivnosti. So prednosti in slabosti.«

Lana Dakić
lana.dacic@finance.si